

Generalforsamling 2024

Formandens beretning, Niels Dalsgaard

Velkommen til generalforsamlingen i Dansk Akvakultur Producentorganisation 2024. Her er beretningen om udviklingen i 2024 og begyndelsen af 2024.

Producent-organisation og ny økonomisk struktur

Fra 2023 er Dansk Akvakultur godkendt som Producentorganisation. Derfor kan foreningens navn nu forkortes til DAPO. Den økonomiske struktur er ændret. Foreningen drives med bidrag nu som producentorganisation og af medlemskontingenter. Det betyder, at det økonomiske grundlag er genoprettet, konsolideret og forenklet. Den tidligere omfattende deltagelse i videns-projekter er reduceret, og bankfinansiering af tilgodehavender fra videns-projekter er væsentligt mindre. Efter afvikling af projekterne opstod der midlertidigt behov for ekstraordinære forudbetaling af kontingent fra enkelte medlemsvirksomheder for at konsolidere balancen og sikre finansieringen efter aftale med banken. Vi forventer med den nye økonomiske struktur at få positiv egenkapital i løbet af 2024 og kunne afvikle behovet for forudbetaling af kontingenter. Regnskab 2023 og Budget for 2024 viser konsekvenserne af den store omstrukturering som DAPO har gennemført og vil gennemføre fremover.

Medlemmerne

Foreningens medlemmer repræsenterer en meget stor del af de danske klækkerier, avls-anlæg, store og mindre dambrug, havbrug, ras-anlæg med både ørreder og nye arter, som kingfish og sandart, økologiske opdrætsanlæg, skaldyrsopdrættere, fiskefoderindustrien, forarbejdning og eksportører. Den samlede akvakultur-produktion i Danmark har generelt været stabil, men der bliver der færre dambrug, og de resterende anlæg bliver større med betydelige investeringer i nye miljø- og renseteknologier, så den samlede produktion kan opretholdes og udvikles, men på færre anlæg. Flere medlemmer driver flere opdrætsanlæg, så DAPO består både af større og mindre medlemsvirksomheder.

Vi anslår, at DAPOs medlemmer omsætter for ca. 1,5 mia. kr. En stor del af produktionen eksporteres eller leveres til forarbejdning til fiskeindustrien i Jylland, inden den eksporteres. DAPOs medlemmer bidrager således direkte og indirekte til erhvervsudvikling og beskæftigelse i landdistrikterne.

Sekretariatet

Den ændrede sammensætning af medlemsvirksomhedernes størrelse og antal, og den større politiske og samfundsmæssige interesse i fødevareproduktion, vandmiljø og akvakultur betyder også medlemsvirksomhedernes behov for interessevaretagelse er stort.

Til at løse opgaverne fungerer sekretariatet med 3 fuldtidsansatte og 1 studentermedhjælper.

Vi har som medlemmer også brug for andre og flere ressourcer hos sekretariatet. Der er derfor iværksat en proces til ansættelse af en miljø-faglig medarbejder. Regnskabsfunktionen er udliciteret til L&F's regnskabsafdeling. Der udarbejdes nu månedsregnskaber og budgetopfølgninger, og det fungerer godt.

I løbet af det sidste år er der sket store ændringer i sekretariatet i forbindelse med, at vi har flyttet sekretariatet til Kbh. Vi har måttet tage afsked med flere medarbejdere, som har arbejdet loyalt for akvakulturen i mange år. Det har været vigtigt for bestyrelsen, at der er indgået mindelige aftaler med alle medarbejdere om fratrædelsesgodtgørelser og afspadsering. På bestyrelsens vegne vil jeg derfor gerne sige tak både til de tidligere medarbejdere for deres indsats, og ligeledes sige tak til direktion og medarbejdere for at have gennemført denne vanskelige proces med omstrukturering og etablering af nyt sekretariat på en god og ansvarlig måde.

De mange politiske dagsordener

Jeg vil kort omtale enkelte af de mange politiske opgaver og spørgsmål, som bestyrelsen har arbejdet med igennem det sidste års tid.

For dambrug og RAS:

- **Gødning fra dambrug og RAS-anlæg** skal klassificeres som gødning og ikke som slam, gødningsmængderne øges i takt med de mange investeringer recirkulering og rensningsteknologi på de landbaserede anlæg, og det vil være godt med flere anvendelsesmuligheder og værdiforøgelse for fiskegødningen. Det er en ressource og cirkulær økonomi at øge anvendelsesmuligheder.
- **Planloven** skal justeres, så der er bedre muligheder ombygning og modernisering på landbaserede opdrætsanlæg på samme måde som andre husdyr-producenter. DAPO har fremført dette ønske i flere år. Tak til de politiske beslutningstagere som nu har fremsat lovforslag i Folketinget og de efterfølgende positiv debat om dambrug i Folketinget.
- **I forhold til IHN** er der gennemført overvågningsprogram i samarbejde med FVST, dyrlægerne og DTU med finansiel støtte fra Henriksens Fond og økonomiske bidrag fra DAPO og

medlemsvirksomhederne. DAPO skal tage stilling i hvilket omfang programmet skal fortsætte. På nuværende tidspunkt er der kun meget få opdrætsanlæg tilbage med IHN, og de planlægges tømt.

- **Import af slam** fra norske opdrætsanlæg er også blevet et opmærksomhedspunkt. Der er en interesse at importere slam fra Norge, til biogas eller som gødning. DAPO er bekymret for de veterinære risici, der kan være ved at indføre slam, som kan indeholde bakterier eller virus relateret til fiskesygdomme, som vi ikke har i Danmark, og som efter udbredning på marker i tilknytning til vandløb kan udgøre en risiko. Vi har derfor indledt en dialog med de danske myndigheder om dette spørgsmål

For skaldyr:

- Der har været debat om opdræt af blåmuslinger og fremtidige rammevilkår. Det er veldokumenteret at blåmuslinger har en positiv miljøeffekt, men på trods heraf er der fortsat politisk og bureaukratisk modstand mod at give skaldyrsopdrætterne ordentlige rammevilkår. DAPO har brugt flere ressourcer end tidligere på interessevaretagelsen for skaldyrsopdræt, og der er et godt samarbejde mellem skaldyrsudvalgets formand og sekretariatet, samt ministerier og styrelser.

For havbrug:

- **Onsevig-sagen** om Miljø- og Fødevarerklagenævnets afvisning af Miljøministeriets godkendelse er nu planlagt til 2026. DAPO fik medhold i EU-systemet i første omgang, og det vil være godt at få sagen afklaret.
- Spørgsmål **om de endelige miljøgodkendelser og placeringstilladelser** for flere havbrug er fortsat uafklaret.
- **Nye og skærpede dokumentations- og indberetningskrav** til havbrug vil blive implementeret i løbet af 2024. Der har været gode drøftelser med myndighederne, men de fremtidige dokumentationskrav bliver meget restriktive og omfattende.
- Kort efter nytår blev den sidste høring om **havplanen** afsluttet. I havplanen indgår udviklingszoner for opdræt af fisk og skaldyr, og DAPO har indsendt høringssvar til havplanen. Sekretariatet og bestyrelsen har rakt ud til store dele af vores interessenter, og det har været meget positivt at opleve de mange tilkendegivelser om positive høringssvar fra de virksomheder, leverandører, interesseorganisationer, fiskeindustri osv. som akvakultur-sektoren samarbejder med, TAK for alle de mange bidrag.

For økologi

- **BAT-krav** til økologiske dambrug er fortsat en udfordring. DAPO har fremført problemstillingen mange gange. Det er dybt kritisabelt, at myndighederne fastholder BAT-krav til økologiske dambrug, som er i direkte modsætning til økologi-reglerne for fiskeopdræt. I forvejen er der ikke BAT-krav til

akvakultur generelt i EU. Dambrugsbekendtgørelsen burde ikke stille samme krav om til produktions- og udbytteeffektivitet til økologisk dambrug, som til konventionelt fiskeopdræt. Det vanskeliggør udviklingsmulighederne for økologisk fiskeopdræt, f.eks. at omlægge dambrug til økologi, og det er ærgerligt.

Og de generelle temaer for alle sektorer:

- **Den nye transportforordning**, som er i proces i EU, kan medføre store administrative og økonomiske byrder. Forordningen vil omfatte alle former for transport af levende fisk, til fabrik, put-and-take, mellem opdrætsanlæg, til eksport osv. Vi er i dialog både med de danske myndigheder og har fremsat økonomiske beregninger.
- **Fiskevelværd** er som en del af dyrevelfærd-debatten et politisk tema, som bestyrelsen og sekretariatet har opmærksomhed på. På kort sigt kan vi arbejde med retningslinjer indenfor de enkelte branche-udvalg, og på længere sigt vil vi også samarbejde med vores opdrætskollegaer i EU på dette område. Debatten om fiskevelværd vil også at få betydning for fiskeri og lystfiskeri.
- **Vandmiljø-debatten** har fyldt meget og forventes fortsat at fylde meget. Opdræt af fisk og skaldyr er en relativt miljø-effektiv fødevarerproduktion med en høj foderudnyttelse og miljøpåvirkning af kvælstof og fosfor pr. kilo produceret fiskekød, som er relativt lav sammenlignet andre former for animalsk produktion. På landbaserede anlæg kan der etableres renseforanstaltninger, og på havet kan opdrættet placeres i de åbne havområder, hvor kvælstof og fosfor påvirkning ikke forringer god økologisk tilstand. DAPO deltager i debatten i det omfang den vedrører akvakultur, men ofte har debatten mere karakter af politisk kampagne fra enkelte interesseorganisationer. Der er ikke tale om en reel fagligt videnskabeligt baseret debat om vandmiljø, og det betyder at der ofte ikke er en reel interesse hos modparten eller mulighed for at deltage i en debat på et fagligt grundlag.
- **Klimadebatten** er også relevant og særligt aktuell i forhold til forhandlingerne i den **grønne trepart**, som fokuserer på en afgift på de biologiske processer i landbruget. Det er jo ikke en afgift på CO₂, men reelt en afgift på primært metan fra lavbundsgrunde og dyr, som omregnes til CO₂. Akvakultur-sektoren betaler allerede CO₂ afgifter ligesom alle andre sektorer i forhold til transport, energi osv. Vi afventer resultatet af "den grønne trepart". DAPO har ikke bidraget til debatten. Vi støtter den vanskelige opgave at forhandle en god politisk aftale, som alle parter kan leve med. Beregninger fra Århus Universitet fra 2016 angiver et klimaaftryk på ca. 1,8 kg CO₂ for 1 kilo ørred fra dambrug. For havbrug har vi andre videnskabelige kilder, som angiver et lavere klimaaftryk, så i forhold til en grøn eller blå omstilling af fødevarerproduktionen i Danmark har akvakulturen meget at byde på. Og så skal det også nævnes, at opdræt af f.eks. blåmuslinger har en netto positiv klimaeffekt, idet blåmuslinger binder CO₂ fra atmosfæren.
- **Biodiversitet** på land, men jo også for søer, vandløb og ikke mindst havet er også relevant for akvakultur-sektoren. I forbindelse med mange dambrug er der fjernet spærringer i vandløbet og gennemført naturgenopretningsprojekter i form af genslyngning af vandløbet og fri passage for fisk. På havet arbejdes der med udplantning af ålegræs, etablering af stenrev og udlægning af

muslingebanker. Det er alle områder hvor akvakultur-sektoren har ressourcer og viden til at deltage, men der mangler retningslinjer for at vi kan gå mere aktivt i gang. Vi er klar.

Samarbejde med myndigheder, dialog med de politiske beslutningstagere og kommunikation

Efter at sekretariatet er flyttet til Kbh. er samarbejdet og dialogen med den centrale myndigheder og de politiske beslutningstagere blevet væsentligt forbedret. Den korte afstand fra det nye kontor ved hovedbanegården til Christiansborg og ministerierne og styrelserne, som arbejder med akvakulturens områder, betyder helt konkret, at der hurtigere og nemmere kan gennemføres formelle og uformelle møder. DAPO oplever derfor også nu, at der generelt er et større kendskab til og forståelse for, hvad akvakultur-erhvervet kan og vil bidrage med.

Det er en stor opgave at deltage i den offentlige debat om miljø og akvakultur. Der er så meget misinformation, at jeg bliver helt træt ved tanken. Jeg vil ikke nævne mange, men alligevel to konkrete eksempler på, hvorfor debatten bliver så vanskelig.

Som det seneste eksempel, så har professor Markager, Århus Universitet, udtalt i DR i forbindelse med gennemførslen af akut-pakken for vandmiljøet, at vand udledt fra dambrug ved Simested å svarer til "urenset spildevand". Det er misinformation, og det skal vi gøre opmærksom på og tale i mod. Urenset spildevand indeholder mange miljøfremmede stoffer, herunder kemikalier, sygdomsfremkaldende bakterier, hormoner, PFAS, medicinrester, tungmetaller osv. Renset udløbsvand fra dambrug indeholder N og P og organisk stof, som kontrolleres af myndighederne og skal overholde miljøgodkendelsen. Det er ikke mærkeligt, at professor Markager misinformerer om fiskeopdræt, men det er bemærkelsesværdigt og typisk for flere medier, at han ikke bliver mødt med kritiske spørgsmål, når han udtaler sig. DAPO har en opgave i at bidrage til en form for "kritisk journalistik" ved at give faglige input til dækningen af debatten om vandmiljø. Det er en stor opgave, men vi kan ikke forvente, at andre gør det for os.

Som et andet eksempel kan jeg nævne debatten om iltsvind, hvor Århus Universitet på forsiden af pressemeddelelsen om iltsvindsrapporten for 2022, og efterfølgende sammen med Altinget, havde bragt et foto af døde fisk på forsiden. Fotoet var uden kildeangivelse. Det viste sig efterfølgende efter at DAPO flere gange havde rettet henvendelse til Århus universitet, at fotoet var helt tilbage fra 1989 fra Mariager fjord (altså før vandplanerne). Det er endnu et eksempel på en manipulation af offentligheden og en mangelfuld kritisk journalistik fra et anerkendt medie. DAPO har begrænsede ressourcer, og vi kan ikke deltage i alle debatter, men i det omfang det er muligt, så stiller vi gerne op.

Jeg håber, at I kan se det arbejde, der udføres med mange debatindlæg, og Renés deltagelse i interviews i radio og tv, debatmøder og folkemøder, både i Allinge, på naturmødet, på madens folkemøde osv. Jeg vil gerne sige stor tak til René og til Cecilie for jeres store indsats med at tale akvakulturens sag i offentligheden.

Det internationale samarbejde

Både i FEAP og i AAC, som rådgiver EU-kommissionen, er vi repræsenteret og vi har fastholdt de internationale relationer og kontakter. Det er vigtigt politisk arbejde, fordi flere og flere regler og retningslinjer kommer fra EU, men også fordi vi har mulighed for at samarbejde med vores opdrætskollegaer i resten af EU. Som nævnt tidligere omkring de politiske temaer, så har flere af disse en oprindelse i EU-systemet. Særlig tak til Brian for arbejdet med EU, FEAP og AAC.

Videns-samarbejder

Videns-projekter har fået en anden betydning for DAPO. Vi er fortsat tilknyttet videns-projekter, men vi har en væsentligt mindre rolle og fokuserer mere på formidlingen af forskningsresultaterne, og på at universiteterne og videns-institutioner forankrer projekterne direkte hos de af vores medlemsvirksomheder, som har en direkte interesse og ressourcer og opdrætsanlæg, der kan indgå i videns-projekterne. På denne måde bliver videns-projekterne mere relevante og virksomhedsnære. Sekretariatet får samtidig frigjort ressourcer til at fokusere mere på at arbejde med interessevaretagelse, kommunikation og bedre rammevilkår.

Uddannelse

Uddannelse af de nye kommende medarbejdere er et vigtigt område for alle akvakultur-virksomheder. Den positive økonomiske udvikling i Danmark betyder fuld beskæftigelse og mangel på arbejdskraft. I akvakultur-sektoren kan vi tilbyde gode beskæftigelsesmuligheder, både til højt uddannede specialister, men også til unge mennesker, som har et ønske om praktisk arbejde på et opdrætsanlæg fremfor en boglig uddannelse. Jeg tror mange af os hver især har gode erfaringer med at ansættelse af unge mennesker, som har fået folkeskolen "galt i halsen". Akvakultur-virksomheder har meget at tilbyde – både i Danmark, men også som springbræt til at arbejde med akvakultur ude i verden. Særlig tak til Peter og Heidi og til Rene og sekretariatet for at have øget fokus på uddannelsesområdet.

Afslutning

2023 har været et turbulent år. For sekretariatet med den økonomiske genopretning og implementering af den nye strategi, som bestyrelsen vedtog for 2 år siden. Jeg vil gerne sige stor tak til direktionen og alle i sekretariatet for jeres indsats.

Endelig vil jeg også sige tak til bestyrelsen og til medlemmerne for at jeres konstruktive og positive tilgang. I bestyrelsen har vi forskellig baggrund og repræsenterer forskellige interesser. Vi kan diskutere, finde løsninger, men også træffe fælles beslutninger. Det er stærkt.

Jeg er sikker på, at 2024 vil byde på nye udfordringer, men også nye muligheder for dansk akvakulturs medlemmer. Efterspørgslen efter opdrættede fisk og skaldyr øges både i Danmark og internationalt. Vi kan konkurrere på et frit og konkurrencepræget internationalt marked. Med de rigtige rammevilkår så

er det forretningsmæssige grundlag er til stede for en videre positiv udvikling af akvakultur-erhvervet i Danmark.

Mvh.

Niels Dalsgaard

Formand for Dansk Akvakultur Producentorganisation